alleen samen krijgen we corona onder controle

VNG ledennieuwsbrief Coronacrisis

Aan de leden

Datum
5 november 2021
Kenmerk
COS/U202100929
Lbr. 21/074
Telefoonnummer
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Nieuwsledenbrief Coronacrisis nr. 36

Geachte leden van college en gemeenteraad,

In deze nieuwsledenbrief lichten we de aangekondigde coronamaatregelen toe en de gevolgen daarvan. Daarnaast informatie over de financiële compensatie voor gemeenten en een aantal webinars over de coronacrisis. Tevens is het coronadashboard sociale impact vernieuwd. Tot slot nog aandacht voor iets anders dan de coronacrisis, namelijk de opvang van asielzoekers. De VNG heeft hier een helpdesk voor ingericht om gemeenten te ondersteunen.

Aangekondigde coronamaatregelen

De coronamaatregelen veranderen vanaf 6 november. Het kabinet maakt hierbij onderscheid tussen adviezen (zoals testen bij klachten en het thuiswerkadvies), de herintroductie van de mondkapjesplicht en een bredere inzet van de coronatoegangsbewijzen. Voor gemeenten is vooral de bredere inzet van coronatoegangsbewijzen van belang.

Bredere inzet coronatoegangsbewijzen

Voor een aantal sectoren blijft het coronatoegangsbewijs verplicht en vanaf 6 november wordt het ook verplicht voor:

- doorstroomlocaties, zoals musea en monumenten. Dit geldt niet voor bibliotheken;
- doorstroomevenementen, zoals kermissen en bepaalde sportevenementen;
- buitenterrassen in de horeca;
- kunst- en cultuurbeoefening vanaf 18 jaar, zoals muziekles en schilderles of bijvoorbeeld repetities voor zang, dans en toneel.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Georganiseerde jeugdactiviteiten voor kinderen tot 18 jaar en hun begeleiders worden uitgezonderd van de verplichting van het coronatoegangsbewijs. Onder georganiseerde jeugdactiviteiten worden onder meer scoutingactiviteiten, sinterklaasintochten en jeugdkampen verstaan.

Handhaving coronatoegangsbewijzen

Gemeenten houden risicogericht en steekproefsgewijs op drukke locaties toezicht op de naleving en de controle door de ondernemer. Afgelopen weken hebben gemeenten hier veel ervaringen mee opgedaan. Met de lokale horeca en sportverenigingen zijn gesprekken gevoerd hoe de naleving en controle bevorderd kan worden, er is aan de deur gecontroleerd en in verschillende gemeenten werken met polsbandjes in de horeca.

Verantwoordelijkheidsverdeling
Er is bij de inzet van coronatoegangsbewijzen een getrapte verantwoordelijkheid: primair dient de bezoeker over een coronatoegangsbewijs te beschikken, de beheerder of organisator heeft de plicht om ervoor te zorgen dat alle bezoekers zich aan de maatregelen kunnen houden door een coronatoegangsbewijs te laten zien. De burgemeester is bevoegd om toezicht te houden op de beheerder of organisator. Als de toezichthouder constateert dat de beheerder of organisator de regels over coronatoegangsbewijzen niet naleeft, kan de burgemeester overgaan tot handhaving.

Deze drieslag is een gezamenlijke taak. Zie ook de Kamerbrief van minister van Justitie en Veiligheid hierover: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/02/tk-naleving-controle-en-handhaving-coronatoegangsbewijzen

Het coronatoegangsbewijs heeft effect als bezoekers, ondernemers en gemeenten dit samen doen. Meer informatie en praktijkvoorbeelden over de inzet, naleving, controle en handhaving van coronatoegangsbewijzen wordt gedeeld in de webinar die de VNG hierover organiseert met VWS en J&V.

Toolkit controle en handhaving coronatoegangsbewijs
Vanaf zaterdag wordt het coronatoegangsbewijs breder toegepast. Dat betekent dat in meerdere sectoren (onder meer horeca, evenementen, sportscholen etc.) het coronatoegangs-bewijs dient te worden gescand en het identiteitsbewijs van de bezoeker te worden gecontroleerd met de gegevens van de scan.

Om het voor ondernemers eenvoudiger te maken om hun bezoekers te wijzen op het gebruik van het coronatoegangsbewijs, heeft de rijksoverheid een toolkit met communicatiemiddelen gemaakt. In deze toolkit zijn verschillende posters en Q&A’s te vinden. Handhavers die met ondernemers te maken krijgen die het lastig vinden om te controleren kunnen verwijzen naar de toolbox. De complete toolkit is te downloaden op de site van rijksoverheid. Hier staat ook meer informatie over de toepassing van het coronatoegangsbewijs.

Financiële compensatie sociaal domein
Ook in 2021 maken aanbieders in het sociaal domein meerkosten om de zorg te continueren in deze coronacrisis. De VNG heeft met het Rijk afspraken gemaakt over de vergoeding van deze meerkosten.

Uitkering
Op verzoek van de VNG en het Rijk heeft Significant Public in de afgelopen maanden onderzoek gedaan naar de aan corona gerelateerde meerkosten in 2021 in het sociaal domein. Significant Public raamt de totale meerkosten in het sociaal domein op € 136 miljoen. Deze inschatting is gebaseerd op een brede uitvraag onder gemeenten en diverse diepte-interviews onder aanbieders.

De extra middelen worden als volgt in de decembercirculaire aan gemeenten uitgekeerd:

- € 26,2 miljoen aan de algemene uitkering, cluster Jeugd.
- € 20,8 miljoen aan de algemene uitkering, cluster maatschappelijke ondersteuning.
- € 8,0 miljoen aan de integratie-uitkering Beschermd Wonen.
- € 80,8 miljoen aam de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang.
- € 0,3 miljoen aan de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang.

Aangezien gemeenten hebben aangegeven dat zij graag inzicht krijgen in de compensatie die elke gemeente ontvangt, wordt bij deze circulaire een overzicht opgenomen met alle bedragen per gemeente.

Deze compensatie betreft een afrondende afspraak voor meerkosten over 2021. Dat neemt niet weg dat als er evident aanleiding is om te veronderstellen dat gemeenten door het coronavirus in de financiële problemen komen, of als er onvoorziene ontwikkelingen optreden, Rijk en gemeenten daarover met elkaar in gesprek zullen gaan. Met het Rijk is afgesproken om voor het einde van het jaar afspraken te maken over de mogelijke maatregelen voor 2022.

Het onderzoek kunt u hier vinden: https://vng.nl/nieuws/afspraken-compensatie-meerkosten-corona-sociaal-domein-2021

Compensatie bezwaar en beroepskosten bij handhaven quarantaineplicht
Sinds 1 juni 2021 geldt er voor reizigers uit hoog risicolanden bij aankomst in Nederland een quarantaineplicht. Gemeenten spelen een rol in het handhaven van de quarantaineplicht door reizigers die zich mogelijk niet aan de quarantaineplicht houden te bezoeken op de locatie die zij hebben opgeven. Als blijkt dat de reiziger zich niet houdt aan de quarantaineverplichting, dan kan een bestuurlijke boete worden opgelegd.

Reizigers kunnen hiertegen in bezwaar en of beroep gaan. De afhandeling van dit bezwaar of beroep brengt kosten met zich mee voor gemeenten. Over de compensatie hiervan is een afspraak gemaakt. Het ministerie van VWS heeft in afstemming met de VNG bepaald dat er voor 2021 een bedrag van 300.000 euro wordt toegevoegd via de algemene uitkering aan het gemeentefonds. Dit bedrag wordt opgenomen in de decembercirculaire.

Compensatie Aanvullende Tegemoetkoming Evenementen
Afgelopen zomer was het niet mogelijk voor organisatoren om ongeplaceerde evenementen te houden. Van 10 juli tot en met 24 september golden er voor de evenementensector beperkende maatregelen. Veel evenementen konden hierdoor niet doorgaan. Grootschalige evenementen die al kosten hadden gemaakt, konden een beroep doen op de garantieregeling evenementen (Tijdelijke regeling Subsidie evenementen Covid-19). Voor organisatoren van veelal kleinere evenementen die niet aan de voorwaarden van de garantieregeling evenementen voldeden en daardoor ook niet in aanmerking kwamen voor compensatie van hun gemaakte kosten, is de Aanvullende Tegemoetkoming Evenementen (ATE) door het kabinet in het leven geroepen.

De uitwerking van de regeling bleek complexer dan aanvankelijk gedacht. In opdracht van de VNG is daarom een onderzoek uitgevoerd onder gemeenten naar de aard en omvang van de evenementen die niet door konden gaan en ook de naar de mogelijke rol van gemeenten in de uitvoering van deze regeling. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek is besloten om de ATE niet door gemeenten uit laten voeren, maar door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Hiermee wordt aangesloten bij de bestaande garantieregeling evenementen en kan uniformiteit tussen de uitvoering van beide regelingen worden geborgd.

De ATE betreft staatssteun. De voorwaarden voor staatssteun worden nu uitgewerkt en daarna voorgelegd aan de Europese Commissie voor de beoordeling op de staatssteun. De openstelling van de ATE door RVO wordt daarom begin volgend jaar verwacht.

Zie ook: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/01/kamerbrief-over-aanvullende-tegemoetkoming-evenementen-ate

Oktober update Coronadashboard sociale impact
In de vierde actualisatie van het Dashboard Sociale Impact Corona (oktober 2021) zijn gegevens uit onderzoek naar de gevolgen voor de sociale cohesie toegevoegd. De belangrijke uitkomsten hebben betrekking op:

- Vertrouwen in de overheid
- Zorgen over zelfstandig ondernemers
- Krapte op de arbeidsmarkt

Vertrouwen in de overheid neemt sterk af
Het vertrouwen in de overheid is in de afgelopen maanden sterk afgenomen. In groepen die niet bereid zijn zich te laten vaccineren en onder mensen die moeite hebben met rondkomen is het vertrouwen in de overheid opvallend lager dan gemiddeld. Dat blijkt uit het rapport De laag-vertrouwensamenleving, de maatschappelijke impact van COVID-19 in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam & Nederland (oktober 2021).

Herstel op de arbeidsmarkt
Naast het thema sociale cohesie, worden op het dashboard nog vier thema's onderscheiden: werk en inkomen, mentale weerbaarheid, onderwijs en (nalevings)gedrag. Op veel onderwerpen wordt herstel waargenomen. Zo neemt het aantal mensen dat een uitkering ontvangt vanuit de

werkloosheidswet of vanuit de bijstand verder af. Ook zijn er meer vacatures dan werklozen. De krapte op de arbeidsmarkt die voorafgaand aan de coronacrisis bestond, is dus terug.

Zorgen over zelfstandig ondernemers
Het aantal Tozo-uitkeringen is in het tweede kwartaal van 2021 gedaald tot circa 65.000 uitkeringen in juni. De Tozo-regeling is per 1 oktober, net als de andere steunmaatregelen zoals NOW, beëindigd. Gemeenten verwachten dat meer zelfstandigen aanspraak moeten maken op de Bijstand voor zelfstandigen (Bbz).

Ga naar het Dashboard Sociale Impact Corona

Webinarreeks november
De VNG organiseert in de maand november de volgende webinars:

- **Dinsdag 9 november van 12.00 uur tot 13.00 uur** organiseert de VNG samen met de ministeries van VWS en J&V het ***webinar Coronatoegangsbewijs: organisatie en naleving***. Hierin worden ervaringen en uitdagingen bij het inzetten van het coronatoegangsbewijs gedeeld. Daarbij is gelegenheid om vragen te stellen over het coronatoegangsbewijs.

- **Donderdag 11 november van 10.00 uur tot 11.00 uur** is het webinar ***Herstel na corona met (g)een plan*** plaatsvinden. Anne de Baat geeft zijn analyse over de gemeentelijke herstelplannen. Wat is opvallend? En wat kunnen we hiervan leren?

- **Donderdag 25 november van 10.00 uur tot 11.00 uur** is het webinar ***Duurzaam herstel in internationaal perspectief.*** We bespreken hoe het herstel na corona een duurzame koers kan volgen met aandacht voor Brede Welvaart en Global Goals.

Meer informatie staat op: https://vng.nl/artikelen/vng-dialoog-in-coronatijd. Daar kunt u zich ook aanmelden voor deze webinars.

Wegwijzer asielopvang en huisvesting
Tot slot nog een bericht over de ondersteuning voor gemeenten bij asielopvang en huisvesting. De VNG biedt, mede namens COA en het rijk een centrale helpdesk aan waar gemeenten vragen kunnen stellen over opvang en huisvesting van asielzoekers en statushouders. De helpdesk is per mail bereikbaar via helpdeskasielopvang@vng.nl. De vragen worden dan beantwoord door de VNG, COA of het rijk.

Meer informatie voor hulp en ondersteuning bij de asielopvang is beschikbaar via

https://vng.nl/artikelen/wegwijzer-asielopvang-en-huisvesting

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur